

KANTELU PIISPA TEEMU LAAJASALON MYÖNTEISESTÄ SUHTAUTUMISESTA SAMAA SUKUPUOLTA OLEVIENT PAPPIEN VIHKIMISEEN

Kantelija on toimittanut tuomiokapituliin kantelun, joka koskee piispa Teemu Laajasalon myönteistä suhtautumista samaa sukupuolta olevien pariin vihkimiseen. Hän on viitannut YLE:n uutiseen, jossa Laajasalo on kantelijan mukaan todennut, että vaikka kirkko ei virallisen linjansa mukaan vihi homopareja, käytännössä samaa sukupuolta olevat parit voivat mennä naimisiin monessa kirkossa. Useat papit vihkivät myös samaa sukupuolta olevia pareja. Kantelija on myös viitannut Laajasalon kannanottoon elokuussa 2020 siitä, että Helsingin hiippakunnan papit voivat vihkiä avioliittoon myös samaa sukupuolta olevia pareja. Kantelija on vaatinut, että tuomiokapitulin määrää kirkon linjan vastaisuudesta sanktion Laajasalolle, joka on Suomen kirkossa paimenroolissa.

TUOMIOKAPITULIN RATKAISU JA PERUSTELUT

Kirkkolain 4 luvun 6 §:n mukaan tuomiokapitulin tulee valvoa seurakuntien ja seurakuntayhtymien toimintaa, hallintoa ja viranhaltijoiden ja työntekijöiden sekä muun papiston tehtävien hoitoa.

Kirkkolain 5 luvun 5 §:n mukaan piispainkokouksen tehtävänä on muun muassa käsitellä kirkon uskoa, opetusta ja työtä koskevia asioita. Kirkkojärjestyksen 5 luvun 10 §:n mukaan piispainkokous voi antaa kirkkojärjestyksen täytäntöönpanosta tarkempia määräyksiä muun muassa asioissa, jotka koskevat pappisvirkaa.

Piispainkokous on 3.6.2025 antanut pastoraalisen ohjeen tuomiokapituleille avioliittoon vihkimistä tai siunaamista pyytävien samaa sukupuolta olevien pariin kohtaamisesta seurakuntatyössä.

Piispainkokouksen antamassa pastoraalisessa ohjeessa on todettu, että ohjeen tarpeellisuuteen viittaa myös kirkolliskokouksessa todettu havainto, että kirkolliseen avioliittoon vihkimisen oikeustila on muutoksessa. Asiantuntijoiden mukaan oikeustila voi muuttua ilman eksplisiittistä lainsäädäntötoimea, jos laissa ei ole nimenomaisesti ko. asian kieltoa. Samaa sukupuolta olevien pariin vihkimistä koskevassa kysymyksissä osatekijöitä oikeustilan muuttumiselle ovat mm. seuraavat: vihkimisiä tapahtuu; vihkimiset ovat yhteiskunnan lainsäädännön mukaan laillisia; papeille ei koidu seuraamuksia vihkimisistä; kirkko ei ole lisännyt kirkkojärjestykseen avioliittolain mahdollistamaa "erityistä ehtoa" eli rajausta että vihitään vain miehen ja naisen muodostamia pareja.

Piispainkokous on tunnistanut jännitteen, joka vallitsee avioliittoa koskevan kirkon perinteisen tulkinnan ja sen todellisuuden välillä, jossa myös samaa sukupuolta olevia pareja on usean vuoden ajan vihitty kirkolliseen avioliittoon. Tämä kuvastaa kirkossa käynnissä olevaa oikeustilan muutosta.

Seurakunnat ja yksittäiset papit vastaanottavat säännöllisesti pyyntöjä samaa sukupuolta olevien pariin avioliittoon vihkimiseen ja avioliiton siunaamiseen. Näissä tilanteissa papin ja muiden kirkon työntekijöiden on tärkeä kohdata kaikki vihkimis- tai siunauspyynnön esittävät kirkon jäsenet avoimesti ja arvostavasti.

Avioliittoon vihkimiseen tulee sisältyä lain edellyttämät kysymykset ja liiton vahvistaminen. Kirkollisella avioliittoon vihkimisellä ja avioliiton siunaamisella on hengellinen tarkoitus, joka ilmenee Raamatun lukemisena, sanan julistuksena, rukouksena, Jumalan kiittämisenä ja vihittäville häneltä siunauksen pyytämisenä. Myös musiikki ja yhteinen virsi ovat kristittyjen tapoja juhlistaa elämän käännekohtia.

Avioliittoon vihkiminen ja avioliiton siunaaminen ovat kirkollisia toimituksia, joiden soveltuvuudesta kirkkotilaan ei tarvita erillistä päätöstä (KJ 3: 53 §). Piispainkokous on uudistanut piispojen 20.10.2020 ilmaiseman näkemyksen ja edelleen suosittanut tuomiokapituleille, ettei samaa sukupuolta olevan parin vihkimisestä tai siunaamisesta koidu papille seuraamuksia.

Tuomiokapituli toteaa, että kirkon piirissä samaa sukupuolta olevien parien vihkimisestä avioliittoon käydään aktiivisesti keskustelua ja asiasta vallitsee erilaisia näkemyksiä.

Piispainkokous voi kirkkolain 5 luvun 5 §:n ja kirkkojärjestyksen 5 luvun 10 §:n nojalla antaa asiaa koskevan pastoraalisen ohjeen. Tuomiokapituli toteaa, että piispa Laajasalon kannanotot ovat linjassa piispainkokouksen antaman pastoraalisen ohjeen sekä sitä ennen kirkolliskokouksen käsittelyssä olleen piispainkokouksen kahta avioliittokäsitystä koskevan esityksen kanssa.

Edellä esitetyn perusteella tuomiokapituli toteaa, ettei piispa Laajasalo ole syyllistynyt virkavirheeseen tai muutoin lainvastaiseen taikka piispan tai pappislupauksen vastaiseen menettelyyn. Piispa Laajasalon kannanotot ovat linjassa piispainkokouksen kannanottojen kanssa. Tuomiokapituli toteaa, ettei kantelu anna aihetta toimenpiteisiin.